

ЗА ГОРАМИ, ЗА ДОЛАМИ

Анна Галас

Дійові особи:

Род – вдовець 70 років, колишній вчитель географії

Лада – дівчина 18 років з благополучної родини

Морена – безумна жінка 35-40 років

Сівер – чоловік 24 років, «нюхач»

Голоси – голоси людей, які дійові особи та глядачі чують під час вистави (на сцені не з'являються)

Дія п'єси відбувається в країні, охопленою війною, та інших транзитних країнах на шляху до неназваної заможної та безпечної держави.

Сцена 1

*Темний, погано освітлений підвал, повний ящиків, старих меблів та інших непотрібних речей. Молодий чоловік, **Сівер**, сидить на підлозі і нюхає кокаїн. Час від часу чути звуки вибухів бомб та мінометних обстрілів. Одна з бомб вибухає десь дуже близько, від чого **Сівер** розсипає кокаїновий порошок по підлозі.*

Сівер: Чорт! (Тремтячими руками він намагається зібрати порошок зі землянистої підлоги. Після кількох невдалих спроб, він стає на коліна та нюхає кокаїн, змішаний із пилом. Він відразу починає кашляти та важко дихати). Бля! Бля! (Майже плаче) Тобі кришка, чувак. Вони вже в місті. Ще одну дозу дістати – без варіантів. (**Сівер** ричить та падає на підлогу).

*Старий чоловік, **Род**, заходить до підвалу та несе на руках молоду жінку, **Лад**.*

Род: Ми прийшли... Все буде добре ... Ти в безпеці, дівчинко.... Вони не знайдуть тебе тут... Це місце безпечно... (**Род** кладе пальто на підлогу та намагається покласти на нього **Лад**, яка втратила свідомість. Він стає на коліна, щоб перевірити чи вона дихає.) Дихає... Це добре... Відпочинь...

Сівер (виходить з-за спини **Рода**): Відійди від неї! Що ти з нею зробив, старий хрін?

Род (заскочений): Я намагаюся врятувати дівчину! Що ти собі навигадував? (**Род** витягає ніж та направляє на **Сівера**) Ти хто? Забирайся з мого підвалу!

Сівер: Та пішов ти, пердун! Нікуди я не піду! Ледве ноги виніс звідти ..... Ці виродки на кожному кроці...

Род: То ти не один з них?

Сівер: Я хіба схожий на них? Опустити ніж... Мене від нього судомить...

Род: Як ти сюди заліз?

Сівер: Не переживай... Твоя схованка ідеальна... Якби я не знав, що у цьому будинку є підвал, ніколи б не знайшов його...

Род: То ти бував тут раніше?

Сівер: І не раз... Задовго до початку війни...

Род: Навіщо? Тут немає що красти.. Тільки різний мотлох...

Сівер: Я ховався тут, коли мій батя надирався і починав рахувати мені ребра... Якимось цілий тиждень тут сидів...

Род: Справді?

Сівер: Ага, здох би тут з голоду, якби не твоє яблучне варення...

Род: То це був ти.... Я думав, то миші...

Сівер: Я хотів, щоб ти так думав....

Род: Давненько це було...

Сівер: Так ... Батя якийсь напився і потонув в озері... Більше не було потреби приходити... Пробач за варення ...

Род: Чого вже зараз вибачатися?

Сівер: З двох причин.

Род: З двох? Цікаво...

Сівер: По-перше, ти вже зараз нічого з цим не зробив.... Кому яке діло до вкраденого варення в місті, де треба переступати через трупаки, щоб сходити в парашу..

Род: Ти правий... Я нічого не можу вдіяти...

Сівер: По-друге... Кажуть треба сповідатися в гріхах перед смертю... От я типу тобі сповідуюсь .... Не те щоб твоє варення було моїм єдиним гріхом.... Але тут більше нікого немає....

Род: Так, хлопче... і часу на сентименти немає...

Сівер: Мені можна залишитися?

Род: Варення закінчилося... Більше тут красти нічого... Так, можеш залишитися....

Сівер: Дякую. Якщо чесно, я не думав, що ти ще живий... Мені здалося, що тут ніхто не живе...

Род: Так.... Я все ще живий... Одному Богу відомо чому. Була б моя воля, я б вже давно відправився на небо... Але серце все ще калатається в грудях....

Сівер (*показує на Ладу*): Що з нею?

Род: Вона поранена.

Сівер: Бомба?

Род: Дідько його знає ... може гірше... Треба їй допомогти....

Сівер: Ти її знаєш?

Род: Ні. Я знайшов її біля пошти... Я маю на увазі руїн пошти..

Сівер (*перелякано*): Дивись, у неї кров! Всі ноги в крові!

Род: Чорт забирай! Мені треба піднятися нагору за ліками...

Сівер: Тільки не довго... Хрін його знає, що з нею робити!

Род зникає у темряві. Сівер обережно підходить до Лади і торкається її чола.

Сівер: Вона вся горить.... Тримайся, дівчино.... Тримайся.....

Сцена 2

Той самий підвал, але трохи охайніший. Лада лежить на саморобному ліжку; Род сидить біля неї та тримає її за руку. Сівер ходить туди-сюди.

Лада (*кричить*): Будь-ласка... будь-ласка... не робіть цього.... Я вас прошу.....

Род: Ну що ти, дівчинко... Заспокійся...

Сівер (*нервово*): Про що вона говорить?

Род: Яке це має значення... Вона просто марить... Ти можеш не ходити туди-сюди? Мене це нервує...

Сівер (*агресивно*): А що мені робити? Співати?

Род: Роби, що знаєш...

Сівер: Мені треба вийти... Нам потрібна їжа...

Род: Ти здурів? Молоді чоловіки – найкраща ціль для тих покидьків...

Сівер: Так... Тому що молоді чоловіки не можуть зберігати нейтралітет ... Молоді чоловіки, якщо вони не інваліди, повинні брати участь у війні, служити в армії ...

Род: Саме так....

Сівер: Чому ти не питаєш у мене чого я не в армії...

Род: В цьому немає потреби...

Сівер: Думаєш я інвалід...

Род: Деяким чином...

Сівер: То ти знаєш, так?

Род: Так, я впізнаю симптоми...

Сівер: У тебе в сім'ї хтось був на наркоті?

Род: Та ні ... Я колись був вчителем ... Викладав географію в старшій школі... Більшість дітей в тому районі були такі, як ти...

Сівер: Що значить такі як я? На наркоті?

Род: Ні, вони не знали, що так любов...

Сівер: А ти знаєш?

Род: Я знаю.

Сівер (*іронічно*) Заканало тобі. І що сталося з тими, хто був як я?

Род: Різне. Деякі з них знайшли в собі сили і подолали залежність. Якщо вони змогли, ти теж зможеш...

Сівер: У мене іншого вибору немає, правда? Знаєш, що мені зараз хочеться?

Род: Тобі, мабуть, хочеться розтрошити все навколо...

Сівер: Я хочу вийти звідси і боротися...

Род: Тебе застрелять, як тільки ти висунеш свого носа звідси...

Сівер: А мені насрати. Який смисл сидіти тут? Рано чи пізно нам не вдасться дістати їжу..

Род: Надія помирає останньою... (*показує на Ладу*) Піклуйся про неї... Я вийду і спробую знайти щось поїсти...

Сівер: Обережно там, Род.

Род: Добре, Сівер. Добре.

Род виходить. У Сівера починається ломка, яка також періодично відбувається у інших сценах.

Сцена 3

Род повертається до підвалу у супроводі Морени, яка тримає дитину, загорнуту у ковдру. Сівер дивиться на них і свистить від подиву.

Сівер: Що знову?... Ти мав принести їжу, а не ще одного рота....

Род: Я не міг її там залишити... Вона блукала серед руїн і шукала сім'ю...

Морена підходить до Сівера.

Морена (*до Сівера*): Ви не бачили моїх дітей? Я просила їх повернутися до обіду, а вони знову спізнюються ... Ви ж знаєте тих дітей.... Вони ніколи не роблять того, що їм сказали...

Сівер дивиться на Морену і не знає, що сказати.

Род: Не хвилюйтеся ... Вони напевно бавляться десь неподалік ... Скоро повернуться...

Морена: Так, так... Мені треба погодувати дитину ... Він голодний ... Вибачте.. Я присяду он там...

Морена йде в кут підвалу та починає годувати дитину. Сівер підходить до Рода.

Сівер: Якого фіга ти робиш? Її діти напевно загинули...

Род: Ми цього точно не знаємо...

Сівер: Вона не розуміє, що відбувається...

Род: Я знаю, я знаю. Таке буває від шоку... Треба дати їй трохи часу..

Сівер: Часу для чого?

Род: Змиритися з втратою....

Сівер: Не розумію я тебе, Род.

Род: Тобі й не треба розуміти... Вона залишиться тут...

Морена починає співати колискову та заколисує свою дитину.

Морена:

Колисала я, колисала я

Дитиноньку маленьку,

Та поламала я, та поламала я

Колисоньку новеньку.

Не жаль же мені, не жаль же мені

Та тої колисоньки,

Лише жаль мені, лише жаль мені

Малої дитиноньки.

Род: Я приніс трохи їжі...

Сівер: Як ти її дістав?

Род: Краще не питай ... Я сьогодні не в настрої сповідатися ...

Род розпаковує рюкзак.

Сівер: Чорт забирай! Ти що...обікрвав склад?

Род: Кому яке діло до того, правда? (до *Морени*) Дорогенька, у мене тут трохи їжі ... Приходь до нас, як погодуєш дитя...

Сівер: Я вмираю з голоду...

Род: Тільки не ковтай все відразу... Ретельно пережовуй... Насолоджуйся кожним шматком так, ніби він останній...

Сівер: Він і може бути останній... правда?

Род: Я приніс пляшку води для нашої дівчинки...

*Род підходить до **Лади** і намагається напоїти її. **Лада** п'є.*

Сцена 4

Лада і Морена сплять. Род і Сівер сидять на імпровізованому дивані.

Род: Нам пощастило, що зараз літо....

Сівер: Тут літом і не пахне...

Род: Твоя правда! Хоча і зимою теж... Ти перестав смикатися ... Тебе попустило?

Сівер: Не дуже... Я смикаюсь, коли тебе немає...

Род (*посміхається*): То моя присутність допомагає ... Це добре. І давно це з тобою?

Сівер: Що давно? Смикання?

Род: Залежність.

Сівер: Не так вже й давно...

Род: Це добре... Це добре...

Сівер: Я не такий гад, як ти думаєш про мене. Життя було складне ..

Род: Життя складне зараз... Раніше ти жив в раю...

Сівер: Може й так, старий... Якби я тільки це зрозумів тоді ....

Род: У тебе ще є шанс...

Сівер: Шанс? Який у мене є шанс у цьому підвалі? У наркомана, який вмирає за дозою у країні, роздертою війною... Якщо я вийду звідси, я здохну... Якщо не вийду, все одно здохну... Жодного шансу... Жирний нуль...

Род: Тебе це влаштовує?

Сівер: Ти знущаєшся?

Род: Тоді роби щось.... Борись...

Сівер: Це якась героїчна херня ... Нічого спільного з тим, де ми зараз.... Що ти хочеш, щоб я зробив? Вийшов звідси і помер як справжній герой?

Род: Я не хочу, щоб ти вмирав... Я не хочу, щоб інші вмирали...

Сівер дивиться на Ладу. Лада починає ворушитися у ліжку і відкриває очі.

Лада (*слабким голосом*): Я хочу пити...

Род (*швидко підходить до Ладви з пляшкою води*): Попий трохи, дівчинко... Попий...

Лада жадібно випиває всю воду, яку дає Род. Лада повільно сідає і дивиться на нього.

Лада: Я вас не знаю.

Род: Не знаєш, але боятися не треба... Ми хочемо тобі допомогти...

Лада: Лада.

Род: Яке гарне ім'я! Я Род, а це Сівер. З нами тут ще одна жінка .. Але ми ще не знаємо її імені.. Вона не дуже добре почувається...

Лада дивиться на Морену, яка спить.

Лада (*раптово збуджується*): Я знаю її. Вона подруга моєї тітки... Морена... Так, Морена.... Бідна жінка... Вона втратила свою родину два місяці тому... Вийшла щось купити перед самим бомбардуванням.... Бомба впала на її будинок...

Сівер: З нею її маленький син...

Лада: Справді? Мені здавалося, вона втратила всіх дітей...

Род: Бідна жінка.... Лада, ти пам'ятаєш, що з тобою трапилося?

Лада: Ні... Не зовсім ... Якісь люди бігали довкола, вибухи, крики... Ви знаєте, що трапилося?

Род: Не знаю... Я знайшов тебе на вулиці... Де твоя сім'я?

Лада: Мій тато на війні... Мама померла місяць тому... Можна я залишуся з вами?

Род: Звичайно, лишайся...

Морена прокидається, дивиться навколо і помічає Ладу. Морена швидко підводиться, бере дитину і підбігає до Лади.

Морена (до Лади): Ви не бачили моїх дітей? Я просила їх повернутися до обіду, а вони знову спізнюються ... Ви ж знаєте тих дітей.... Вони ніколи не роблять того, що їм сказали...

Лада у відчаї дивиться на неї.

Род (до Морена): Не переживай.... З ними все буде добре...

Морена: Так, так... Мені треба погодувати дитину ... Він голодний ... Вибачте.. Я присяду он там...

Морена йде в кут підвалу та починає годувати дитину.

Лада: Вона нічого не пам'ятає, правда?

Род: Інколи ми воліємо не пам'ятати про ті жахіття, що з нами відбулися ... Потрібен час, потрібен час...

Морена починає співати колискову та заколисує свою дитину.

Морена:

Колисала я, колисала я

Дитиноньку маленьку,

Та поламала я, та поламала я

Колисоньку новеньку.

Не жаль же мені, не жаль же мені

Та тої колисоньки,

Лише жаль мені, лише жаль мені

Малої дитиноньки.

Лада та Сівер сидять на дивані та по-дружньому спілкуються, часом сміються. Морена ходить по підвалу та тихенько співає своїй дитині. Род поспіхом заходить з рюкзаком на плечах.

Род: Добре, що я такий старий ... Стара людина невидима... Я прикидаюся, що шкутильгаю... І головою трушу весь час... Ці покидьки думають, що я старий каліка, який не розуміє, що відбувається (*дивиться на Ладу та Сівера*). Розважаєтеся? Це добре, це добре...

Згори чути шум.

Голос 1: Все чисто. Тут нікого немає.

Голос 2: Добре, мати вашу! Хочеться витягнути ноги... бля, де ліжко?

Голос 1: Ти жартуєш? Візьми ковдру і кинь на підлогу ...

Голос 2: Мені потрібна подушка... Уроди! Вони подушки в пекло з собою позабирали?

Голос 1: Будинок виглядає як музей...

Голос 2 (*голосно сміється*): Звідки ти знаєш? Ти за своє нікчемне життя хоч раз був у музеї?

Голос 1: Дивись! Ця киця на фото нічого така...

Голос 2: Тільки не дрочи на неї... Ще раз я цього не витримаю...

Обличчя Рода перекошується від болю. Він кидається до виходу, але Сівер стримує його.

Род (*шепоче у відчаї*): Вони хочуть зашкодити моїй дружині!

Сівер: Шшшш!

Лада: Якщо ви підете нагору, вони дізнаються, що ми тут...

Голос 1: Супер-пупер, тре поспати!

Голос 2: Як знаєш... Я йду на полювання....

Голос 1: Ах ти ж секс-машина! Трахни там когось і за мене... В мене заряд закінчився!

Чути як нагорі закриваються двері. Род підходить до вентиляційної решітки та закриває її пальтом. Сівер дивиться на Морену.

Сівер: Якщо її син почне плакати, нам кришка...

Род: Не почне.

Сівер: Звідки ти знаєш?

Род: Ти коли-небудь чув, щоб він плакав?

Сівер: Ні.

Род: Саме тому.

Сівер: Не розумію...

Род: Треба тікати звідси...

Сівер: Кому? Мені?

Род: Всім вам. Вам не можна тут лишатися. Це пастка.

Лада: Куди ми можемо втекти? Війна по всій країні... Ховатися немає де...

Род: Вам треба поїхати з країни....

Сівер: Поїхати? Як?

Род: Я знав, що цей день настане... У мене є для вас план...

Сівер: Що це за план для нас?

Лада: Ви не поїдете з нами?

Род: Ні, я занадто старий. Ви молоді, сильні. Ви зможете... Морена поїде з вами... Сподіваюся одного дня вона отямиться...

Сівер: Ти що? Ти серйозно? Ти хочеш мене кудись відправити з двома жінками і дитиною? Я поняття зеленого не маю, куди йти...

Род: Я зробив карту.

Сівер: Він зробив карту! Ніби мені це чимось допоможе!

Лада: Ви маєте йти з нами, Рон! Ми без вас пропадемо...

Род: Лада, люба моя, я старий і повільний. Я буду тягарем для вас... Моя дружина і син тут...

Морена: Мені треба погодувати дитину ... Він голодний ...

Морена йде в кут підвалу та починає годувати дитину. Род витягає карту.

Род: Сівер, Лада, ходіть сюди ....

Род розгортає на підлозі карту.

Род: Ви поїдете ось в цю країну. (*Род показує на країну на карті.*) Це хороша країна. Люди там добрі. Вони допоможуть вам....

Сівер (*скептично*): Звідки ти знаєш?

Род: Мій двоюрідний брат там живе. Коли почалася війна, він запрошував мене до себе.

Лада: Чому ви не поїхали?

Род: Не хотів залишати дружину і сина...

Сівер: Я щось не вкурюю. Чому не взяв їх з собою?

Род: Моя дружина померла під час пологів багато років тому... Мій син пережив її на два дні і теж помер...

Лада: Род, мені так шкода...

Род: Якщо я піду, хто буде доглядати за їхніми могилами?

Сівер: Слухай, старий. Ця карта для мене – темний ліс. Я зрозумів тільки те, що нам потрібно перейти кордони кількох держав, щоб добратися до того раю, де живе твій брат... Ти єдиний знаєш, як туди дійти... Якщо ми таки маємо шанс вижити у цій м'ясорубці, допоможи нам...

Род (*сумнівається*): Ти напевно правий, Сівер... Доведеться йти з вами... Я обов'язково повернуся... Не сумнівайся, повернуся...

Сівер: Треба йти ввечері.

Лада: Мені страшно, Сівер.

Сівер ніжно обіймає Ладу.

Сівер: Не бійся, Лада. Я з тобою, Род з тобою... Якимось виліземо з того....

Сцена 6

Род, Сівер, Лада та Морена з дитиною повільно йдуть кріз ліс.

Лада: Я більше не можу йти ... У мене ноги набрякли...

Род: Можемо трохи перепочити тут...

Всі, окрім Морени, сідають на повалені дерева.

Морена (*до Рода*): Ви не бачили моїх дітей? Я просила їх повернутися до обіду, а вони знову спізнюються ... Ви ж знаєте тих дітей.... Вони ніколи не роблять того, що їм сказали...

Род: Не переживай за них. Вони, мабуть, грають десь у лісі...

Морена сідає на повалене дерево і починає співати колискову своїй дитині.

Сівер (*дивиться на Ладу*): Ти така бліда... Тобі погано?

Лада: Не знаю... Трохи нудить...

Лада різко встає та біжить до лісу. Вона блює.

Сівер: Род, з нею щось не так..

Род: Все буде добре ... Їй треба відпочити ...

Лада повертається назад.

Лада: Я напевно з'їла щось зіпсоване. Це напевно через ту консервовану рибу, яку ми вкрали в селі...

Сівер: Мені нормально зайшло... Не думаю, що це через рибу...

Род (*дивиться на свою саморобну карту*): Цей ліс безпечний ... До найближчого села два дні пішки йти...

Сівер: Це круто, але що ми їсти будемо?

Род (*сміється*): Консервів тут точно немає. Доведеться згадати, чим харчувалися наші предки...

Лада: Ти про що, Род?

Сівер: Він має на увазі, що якщо я не хочу здохнути, треба навчитися полювати... Правда, Род?

Род: Зараз не найкращий час ставати вегетаріанцями... Щоб продовжити шлях, нам потрібна поживна їжа...

Лада: Далеко ще? До першого кордону?

Род: Не так вже й далеко... Але ці покидьки охороняють кордони...

Сівер: Але ж ти знаєш, як потрапити на інший бік, правда?

Род: Сподіваюсь .... Сподіваюсь, що знаю... Коли я викладав географію у школі, мої студенти мене часто запитували «Навіщо нам це знати»... Зараз би вони розуміли навіщо...

Лада: А ягоди ми можемо збирати?

Род: Ягоди... Так, ми можемо збирати ягоди.... Але обережно... Не всі вони їстівні....

Морена раптово видає пронизливий крик і кидає свою дитину на землю. Сівер підбігає, щоб підняти дитину.

Сівер: Ти що, мати твою, робиш?

Морена (кричить): Що ви зробили з моєї дитиною? Де моя дитина?

Сівер піднімає з землі дитину і з жахом дивиться на неї.

Сівер: Дитини немає... Це просто ковдра ... Що сталося з дитиною?

Морена: Що ви зробили з моєю дитиною?

Род: Дитини не було, Сівер...

Сівер: Але вона годувала його... співала йому....

Морена: Поверніть мені моїх дітей! Де мої діти? Що ви з ними зробили?

Морена біжить в ліс, Лада за нею.

Сівер: То ти знав.. знав, що дитини не було?

Род: Це було очевидно, Сівер. Тебе хіба не дивувало, що дитина ніколи не плаче?

Сівер (агресивно): Звідки я мав знати? Я ніколи не жив з дітьми... Чому ти сказав їй?

Род: Що я мав їй сказати? Що вона співає колискові ковдрі?

Сівер: Я не знаю... Думаєш вона зовсім дахом поїхала?

Род: Горе може змінити нас за мить... Я втратив сина багато років тому, але досі чую його плач... Я виню себе, що не був поряд з дружиною, коли у неї почалися перейми... Дитина з'явилася передчасно...

Сівер: Думаєш, ти би чимось допоміг?

Род: Навряд чи... Але я міг бути поряд...

Сівер: Думаєш Морена звинувачує себе, що не була з сім'єю?

Род: Так і є. Вона б краще загинула з ними всіма...

Сівер: Жахливо.... Коли війна добралася до нашого міста, я переживав тільки за те, що не зможу дістати дозу... Правда... До всього іншого мені було фіолетово...

Род: Зараз же все по-іншому, так? Вона тобі подобається ... Я ж бачу...

Сівер: Думаю так...

Род: Вона пройшла крізь пекло.... Буть терплячим з нею...

Сівер: Буду... якщо я в принципі можу бути терплячим...

Род: Ти хороший хлопець, Сівер... Мені довелося з різними людьми працювати ... Я хороших людей нюхом чую...

Лада повертається в сльозах.

Лада: Я не змогла її наздогнати...

Сівер: Я спробую її знайти... Не знаю, що їй сказати ...

Род: Не треба їй нічого казати.... Просто покажи, що тобі не байдуже...

Сівер йде.

Лада: Мені страшно, Род...

Род: Це природно... Страх допомагає нам виживати....

Лада: А вам не страшно?

Род: Мені ... за себе ні... я старий .... мені нічого втрачати....

Лада: А якщо ми її не знайдемо? Навіть уявити не можу, як страшно блукати в лісі самій...

Род: Не думаю, що це лякає її... Вона прагне звільнення...

Лада: Звільнення?

Род: Так, звільнення. Цей світ повернувся до неї спиною ....

Лада: Це жорстоко, Род...

Род: Я знаю...

Лада: Ви втратили усе, але не зневірилися ...

Род: Хто сказав, що не зневірився...

Лада: Ви тут з нами... Значить ви маєте надію...

Род: Я маю зовсім не надію...

Лада: Що ж тоді?

Род: Без поняття... Якесь внутрішнє відчуття ... Місію.... Ні... ні... Місія звучить якось претензійно для такого старого, як я... Щось тримало мене на цьому світі всі ці роки.. Не те, щоб я хотів жити заради самого життя.... Не думаю, що мені вдасться пояснити словами...

Лада: Думаєте у кожного з нас є своя місія у цьому світі?

Род: Це занадто складне питання, Лада.... Я не знаю.... Ніхто не знає, чому ми тут....

Лада: Морена хоче померти?

Род: Я не можу знати, чого вона хоче... Якщо у її душі жевріє хоч вогник надії, вона захоче жити... Вона повернеться...

Лада: А якщо ні? Ми повинні дати їй померти?

Род: Ми не боги, Лада.... Ми прості смертні .....

Лада: Я не можу прийняти цього...

Род: Добре, що не можеш... Я щасливий... Молода жінка на початку своєї життєвої подорожі не повинна приймати такі речі...

Сцена 7

Род: Нам час йти далі.... Ми не можемо тут більше залишатися.... Скоро зима...

Лада: Як же ми можемо залишити Морену тут?... Вона сама у лісі.... Мені здається, як я чула її спів вчора вночі... Вона співала колискову.... Вибачте, мене нудить...

Лада біжить до лісу і блює.

Сівер: Що з нею? Вона без кінця блює...

Род: Слабкий шлунок .... Вона не звикла до такої їжі... Лада не з бідної родини...

Сівер: Мій шлунок був радий будь-якій їжі...

Род (сміється): Яблучному варенню, наприклад...

Сівер: Твоє яблучне варення було дуже смачне...

Род: Вирушимо завтра зранку. Це найкращий час...

Сівер: Але Морена...

Род: Не переживай за неї... Вона вже там, де має бути... Зі своїми дітьми....

Сівер: Що? Звідки ти знаєш?

Род: Я поховав її тіло два дні тому...

Сівер: Чому ти не сказав нам?

Род: Я що б змінилося?

Сівер: Я думав ...

Род (перебиває його): Ні, я не думаю, що Ладі про це треба знати...

Сівер: Чому?

Род: Вона занадто слабка... Їй не можна втрачати надію....

Сівер: Чому ти завжди думаєш, що знаєш як краще для всіх?

Род: Бо я старий...

Сівер: І що з того?

Род: Просто тримай рота на замку і допоможи мені спакуватися....

Лада повертається.

Лада: Мені здається, я чула Морену. Десь за горою. Вона співала і плакала...

Род: Це просто вітер, люба ... Просто вітер.

Сівер: Нам треба йти, Лада.

Лада: Ні, ми не можемо піти. Вона десь там сама...

Род: Ми тут не загинемо .... Треба рухатися далі...

Сівер (до Лади): Відпочинь трохи.

Род: Це хороша ідея.... Перед нами довгий шлях...

Лада: Я нікуди не піду!

Род: Це не дуже розумне рішення...

Сівер: Лада, Морена мертва.

Лада: Що? Я чула її голос!

Род: Сівер.... Це була невдала ідея....

Лада мчить до лісу і блює.

Сівер: Вона має право знати...

Род: Молоде і дурне... Нехай вже буде... Нехай вже буде.... Йди побалакай з нею....

Сівер йде до Лади. Род сідає на повалене дерево і закриває очі.

Род: Що я наробив? Що я наробив?

Сцена 8

Сівер, Род та Лада йдуть по горах.

Лада: Мені треба відпочити....

Сівер: Лада, мила моя, ми не можемо зупинитися кожен годину ...

Род: Цей кордон буде набагато складнішим, ніж попередній ... Я не знаю ці гори... Можу тільки здогадуватися, де прикордонна застава...

Лада: Ненавиджу своє тіло... Я більше його не контролюю ... Так, ніби воно мені більше не належить... У мене страшенно болить живіт... Я блюю кожен день...

Род: Добре... Залишимося тут на ніч.... Щось мені підказує, що кордон не далеко...

Лада: Слава Богу! Я вже мертва....

Вони зупиняються. Род витягає стару ковдру з рюкзака та кладе на підлогу. Лада лягає і майже миттєво засинає.

Сівер: Род... Я думаю, вона дуже хвора.... Проблема не тільки в слабкому шлунку... Вона дуже змінилася...

Род: Вона не хвора, не переживай...

Сівер: З нею якась фігня відбувається, ти що, не бачиш?

Род: Я бачу більше, ніж ти уявляєш... Повір мені, вона не хвора....

Сівер: Знову твої чортові головоломки! Не можеш прямо сказати?

Род: Я прямо тобі сказав про смерть Морени... І що ти зробив? Відразу все вибовкав...

Сівер: Лада повинна була знати... Вона б не пішла з лісу....

Род: Думаю, варто тобі сказати... Якщо зі мною щось трапиться, ти повинен бути готовим...

Сівер: Готовим до чого?

Род: Зустріти нову невинну душу у цьому жорстокому світі...

Сівер: Род, я не такий розумний, щоб читати між рядками? Може поясниш по-людськи?

Род: Лада вагітна.

Сівер: Що?

Род: Вона чекає на дитину.

Сівер: Це неможливо. Я не торкався її.

Род: Це був не ти.

Сівер: Не я? Хто тоді?

Сівер дивиться на Рода у відчаї, підскакує до нього і починає трясти.

Сівер: Це був ти? Це був ти? Скажи!

Род: Ти з глузду з'їхав?

Сівер: У цьому підвалі більше нікого із членом не було... Тільки ти і я... Якщо це був не я, то ти... старий збоченець... Того дня... коли ти приніс її в підвал... Я повірив тобі...

Род: Не будь ідіотом, Род! Її звалтувати... Того дня, коли я приніс її в підвал... Ці поганці звалтували її та залишили на вулиці помирати!

Сівер припиняє його трусити та сідає на підлогу.

Сівер: Що вони зробили з моєю дівчинкою? Грьобані мудили...

Род: Вона нічого не пам'ятає... Вона воліє не пам'ятати...

Сівер: Ти впевнений? Я не можу повірити...

Род: Я впевнений...

Сівер: Чому?

Род: Я впізнаю симптоми... Все як у моєї дружини....

Сівер: Симптоми... Знову... Завжди ті симптоми... Чому ти їй не сказав?

Род: Навіщо? Вона б зненавиділа себе до кінця життя... Я не очікував, що може завагітніти...

Сівер: Грьобані мудили.... Що нам робити?

Род: Без поняття... Якщо ми їй скажемо, втратимо багато часу... Потрібно рухатися далі...

Сівер: Коли має народитися дитина?

Род: Приблизно за чотири місяці ... Якщо все добре... Мій син був недоношений...

Сівер: Оце жопа! Вона така невинна... Вона нічого не підозрює, так?

Род: Жінка навряд чи підозрює у себе вагітність, якщо у неї не було сексу, так? Ми скажемо їй пізніше...

Сівер: Мені не подобаються твої методи, Род... Але, здається, ти правий... Нам потрібно рухатися далі... Щоб врятувати Ладу та її дитину...

Scene 8

Сівер, Род та Лада сидять у печері.

Сівер: Вони патрулюють кордон... Сумніваюся, що нам вдасться пройти...

Лада: Може ми попросимо притулку?

Род: Це останнє, про що варто думати. Вони негайно відправлять нас додому...

Лада: Чому? У нашій країні війна... Ми не можемо повернутися...

Род: Існують різні конвенції... Резолюції та угоди мають більшу вагу, ніж життя людини...

Сівер: Род, у мене є план.... Обіцяй вислухати....

Род: Що ти задумав?

Сівер: Нічна зміна заступає за 30 хвилин... Вони змучені в кінці зміни... Я спробуйте перейти через кордон ближче до них... а ви йдіть подалі... Якщо вони помітять мене, то почнуть переслідувати, а ви зможете проскочити...

Лада: Ідіотська ідея, Сівер. Вони вб'ють тебе!

Род: Сівер правий, Лада. Це хороший план. Він буде обережним. Правда, Сівер?

Сівер: Буду. Буду, Лада.

Сівер, Род і Лада виходять з печери.

Сівер: Род, пообіцяй мені, що будеш піклуватися про них.

Род: Останнім часом я тільки цим і займаюся...

Сівер: Я знаю, Род. Думаю, я люблю її...

Род: От і добре. От і добре.

Род підходить до Лади.

Род: Я люблю тебе, Лада. Хочу, щоб ти знала про це.

Лада мовчки дивиться на нього. Сівер швидко біжить геть. Лада і Род йдуть за Сівером.

Лада: Род, мені так страшно, що я відчуваю, як щось у мені рухається...

Род: У страху очі великі...

Лада і Род йдуть деякий час. Раптом вони чують шум і зупиняються.

Голос: Стоп! Руки догори!

Лада і Род зупиняються.

Голос: Не рухатися!

Лада (пошепки): Род, я не розумію. Що він каже?

Род: Він попросив нас зупинитися.

Чути звук пострілу. Лада і Род дивляться один на одного.

Голос: Стоп! Стоп! Руки догори!

Род хапає руку Лади та тягне її вперед. Вони зникають з поля зору. Звук ще одного вистрілу.

Голос: Він мертвий. Ідіот! Біг прямо на мене! У мене не було вибору!

Scene 9

Род і Лада сидять у покинутій хатинці пастухів у горах.

Род: Ми залишимося тут деякий час... Тут нікого немає...

Лада: Род, Я не думаю, що переживу зиму...

Род: Ти не можеш залишити мене самого... Я сюди прийшов заради тебе, тому не розчаровуй мене...

Лада: Морена мертва ... Сівер мертвий... Життя якесь беззмістовне...

Род: Не кажи цього...

Лада: Я теж хотіла сказати, що люблю його ... але слова в горлі застрягли...

Род: Лада, люба.... Я мушу тобі дещо сказати... Ми повинні підготуватися....

Лада: До чого?

Род: Лада, твоє тіло так змінилося з певних причин...

Лада: З певних причин?

Род: У тебе буде дитина....

Лада: Що? Маячня... Ми з Сівером ніколи .... Розумієте?

Род: Я знаю... Це не він.

Лада: Род, у мене ніколи не було стосунків з чоловіком...

Род: Ти просто не пам'ятаєш ...

Лада: Як про таке можна забути?

Род: В той день, коли я тебе знайшов... Вони звалтували тебе...

Лада (з жахом): Хто?

Род: Ці покидьки у місті...

Лада: Навіщо?

Род: Я не знаю...

Лада: Чому ви не сказали мені?

Род: Я не думав, що ти можеш завагітніти...

Лада: Що мені робити?

Род: Зараз ми нічого вже не вдіємо...

Лада: Я не хочу цієї дитини....

Род: Я знаю, я знаю, люба...

Лада: Я можу якось позбавитися цього?

Род: Ні... Не думаю .... Що ми можемо в цій глуші?

Лада: Будь ласка... зробіть щось.... Це ж дитина одного з тих покидьків, який зробив це зі мною...

Род: Але це ж і твоя дитина, Лада...

Лада: Ні, ні... Вона не моя... Я не хотіла її.... Зробіть щось...

Род: Лада, я обіцяю. Коли ми доберемося до мого брата, ми вирішимо цю проблему... Там багато хороших людей, які хочуть дітей... Вони заберуть твою дитину... Нехай живе...

Лада: Ти хочеш, щоб я народжувала?

Род: Ми тут більше нічого зробити не можемо...

Лада: Я ненавиджу їх...

Род: Я знаю. Я теж їх ненавиджу...

Лада: Я ненавиджу цю дитину....

Род: Не кажи так, рідна моя...

Лада: Цей малий виродок рухається у мені... І відчуваю... Я думала, це в животі бурлить... Через голод... Я думала, я отруїлася... Малий виродок....

Род: Потрібен час, Лада...

Лада: Ці обличчя з моїх нічних жахів.... Вони справжні?

Род: Напевно справжні....

Лада: Я хочу прогулятись...

Род: Добре, я піду з тобою...

Лада: Ні! Я піду сама!

Род: Я обіцяв Сіверу піклуватися про тебе! Я тебе саму не відпущу!

Лада: Сівер ... бідний Сівер...

Род: Сівер помер заради нас.... Живи заради нього!

Scene 10

Род і Лада сидять в хатинці та їдять м'ясо. Живіт Лади досить великий.

Лада: Ніколи не любила м'ясо... А зараз все за нього віддам... Мені подобається з кров'ю... Думаєш, це малий виродок в мені вимагає більше крові? Яблуко від яблуні...

Род: Твоя дитина ні в чому не винна...

Лада (агресивно): Не називайте його моєю дитиною... Вона не моя... Не дочекаюся того дня, коли зможу позбавитися його...

Род (терпляче): Я розумію твій відчай, Лада. Я обіцяю... Ми знайдемо для дитини сім'ю....

Лада: Мені байдуже, що ви з нею зробити... Чому так, Род?

Род: Що?

Лада: Ви любили свого сина, але втратили його... Морена любила своїх дітей, але втратила їх... Я не люблю цю дитину, але вона є...

Род: Якби я знав.... Коли ти побачиш свою дитину, ти...

Лада: Не читайте мені проповіді, Род! Коли я побачу цю дитину, нічого не зміниться...

Род: Не буде зараз сперечатися... Ніколи б не подумав, що з мене вийде такий хороший мисливець... Але вийшов, правда?

Лада: Правда!

Лада раптово вскрикує.

Лада: Ой!

Род: Що?

Лада: Болить..

Род: Де?

Лада: Всередині... там, де живе малий виродок....

Род: Ні ... ще дуже рано... дитинка ще зовсім маленька...

Лада: Мені все одно... я хочу, щоб він виліз з мене...

Лада підходить до дерев'яного ліжка та лягає

Род: Не переживай... Я знаю, що робити... Коли моя дружина була вагітна, ми проходили спеціальні курси... Здається, я ще щось пам'ятаю...

Лада: Ти малий виродок.... Мені боляче!

Род: Тобі треба дихати... Це полегшить біль....

Лада намагається дихати.

Лада: Я більше не можу! Заберіть його! Заберіть цього виродка ! Я не заслуговую цього!

Род: Я бачу голівку.... Тужся .... Тужся....

Лада видає жахливий крик.

Род: Молодець! Ще раз... Тужся! Тужся!

Лада видає ще один крик.

Род: Чудово! Ось він!

Род загортає дитину в ковдру Морени. Виснажена Лада лежить на ліжку.

Лада: Виродок мертвий, правда? Він повинен кричати... Він не плаче.... Він мертвий... Слава Богу.

Род намагається масажувати грудну клітину дитини.

Род: Ти повинен жити, малий! Ми не можемо тебе втратити...

Лада: Перестаньте, Род. Нехай йде...

Дитина починає плакати.

Род: Це хлопчик, Лада....

Лада: Мені все одно....

Род: Це хлопчик....

Лада: Ви обіцяли, що ми його віддамо...

Род: Віддамо... Я тільки доберемося до мого брата, віддамо добрим людям... Не переживай за це, Лада...

Лада: Робіть, що хочете... Виродок більше не в мені... Це добре...

Род: Він голодний, Лада... Тобі треба погодувати його...

Лада: Погодувати? Нізащо!

Род: Він не виживе без молока... У нас більше немає чим його годувати...

Лада: Добре! Але не сподівайтесь, що я буду його любити...

Род: І не треба....

Род дає дитину Ладі. Лада годує його.

Род: Ти хочеш дати йому ім'я?

Лада: Ні. Ми не будемо його називати. Він син виродка. Цього достатньо...

Род: Не злись, рідна. Відпочинь.

Сцена 11

Лада і Род йдуть по лісу. Род несе дитину.

Лада: Ще далеко?

Род: Ні... Глянь.... За горою.... Нам треба перейти гору...

Лада: Добре... Я втомилася...

Род: Я теж втомився, люба...

Лада: Відпочинемо...

Род: Погодуєш хлопця?

Лада: Знову? Він навіть не плаче...

Род: Можливо, це востаннє.... Ще один раз...

Лада: Добре... Дай його сюди....

Лада годує дитину, але не дивиться на нього.

Лада: Коли я була маленькою, я мріяла про велику родину... Я хотіла п'ятьох дітей...

Род: Ти можеш їх мати, Лада...

Лада: Ні, я більше не хочу...

Род: Добре. Не бери до голови...

Род сідає біля дерева і починає важко дихати.

Лада: Що з тобою, Род?

Род: Я не знаю... Серце... Щось воно вибрикує останні кілька днів ...

Лада: Чому ти мені не сказав?

Род: Не хотів тебе лякати... Тобі і без того дісталось...

Лада: Треба щось робити, Род.

Род: Що тут зробиш? Коли приходить твій час, ти вже нічого зробити не можеш... Я майже виконав свою місію...

Лада: Яку місію? Про що ти?

Род: Якщо зі мною щось трапиться, йди за гору... Піднімай руки догори і повільно наближайся до пункту пропуску... Вони хороші люди... Вони не відправляють біженців додому....

Лада: Я не знаю їх мови, Род.

Род: Не залишай його, Лада. Прив'яжи до себе ковдрою... Віддай його потім, якщо захочеш... Але не залишай його тут самого... Обіцяй мені...

Лада: Обіцяю, що не залишу...

Род: Я дещо маю тобі сказати, Лада.

Лада: Що?

Род: Відчуваю, що мушу сповідатися...

Лада: Сповідатися? Мені?

Род: Тут більше нікого немає.... Дозволиш?

Лада: Якщо хочеш...

Род: Я допоміг Морені померти....

Лада (шокована): Як?

Род: Того дня я знайшов її у лісі. Вона сиділа на вершині скелі і плакала. Це була не та божевільна Морена, яку ми знали... Вони все усвідомлювала... Її розум був чистий... Вона сказала, що не хоче жити без своєї сім'ї... Сама вона не могла... Попросила мене підштовхнути її...

Лада: І ти це зробив?

Род: Так, зробив.

Лада: Чому?

Род: Я втратив свою сім'ю.... Я знаю, як це боляче, коли всі вони далеко...

Лада: Коли Сівер загинув, ти сказав мені, що я повинна жити далі...

Род: У тебе є твій син...

Лада: Мені він не потрібен... Він син монстра, який звалтував мене...

Род: Я знаю, як тобі болить, люба...

Лада: Але Морена... Як ти міг?

Род: Божевілля – не найгірше, що з нами може трапитися... Набагато гірше бути при тямі с страждати кожну секунду свого життя... Я не міг бачити, як вона страждає...

Лада: Ким ви себе уявили? Богом? Хто вам дав право вирішувати, кому як краще?

Род: Я не бог... хоча іноді я поводжу себе саме так... я не прошу пробачення... просто милості.... *(він починає важко дихати)*

Лада: Не залишайте мене саму, Род...

Род: Ти не сама...

Род робить останній подих.

Лада: Род, не залишайте мене... Род... Будь ласка... Не залишайте мене...

Лада йде сама по полю. Дитина прив'язана до неї ковдрою.

Лада: Ми вже підходимо.... Я бачу контрольний пункт! Не бійся, хлочику! Мама з тобою! Ще десять кроків і я підніму руки догори... Один... Спробуй не плакати...Два.... Вони можуть зреагувати на голосний звук... Три... Будеш плакати, коли ми дістанемося брата Рода... Чотири ..... Я знаю його ім'я... П'ять ..... і його адресу.... Шість ..... Вони хороші люди... Сім .....Вони нам допоможуть... Вісім ..... Пробач, що була тобі поганою мамою .... Дев'ять .... Я спробую змінитися..... Десять .... Руки догори!

Лада піднімає руки догори і застигає. Нічого не відбувається.

Лада: Вони що, сліпі? Я ж не можу тут вічність стояти...

Лада робить кілька кроків уперед з піднятими руками.

Голос 1: Стоп! Стій, де стоїш!

Лада: Нарешті вони нас помітили!

Голос 2: Що ви тут робите?

Лада: Я не розумію жодного слова.

Голос 1: Вона говорить якоюсь незрозумілою мовою... Вона не місцева.

Лада: Я вам нічим не загрожую... Зі мною дитина...

Голос 2: На ній щось прив'язано...

Голос 1: Бомба?

Голос 2: Думаєш, вона смертниця?

Голос 1: Хто її знає! Треба викликати саперів....

Голос 2: Стій на місці!

Лада: Вони кажуть мені щось зробити?

Дитина починає плакати.

Голос 1: Дитина плаче!

Голос 2: Це не бомба.

Лада: Це мій син. Його звали Сівер Род. Будь ласка, допоможіть нам. S-O-S! S-O-S!

Голос 1: Вона просить про допомогу!

Голос 2: Я підйду до неї. Прикрий мене.

Лада повільно робить кілька кроків вперед і зникає.